

Posudek oponenta bakalářské práce – praktická část

Jméno a příjmení studenta	Karolína Horná		
Studijní program	Teorie a praxe audiovizuální tvorby		
Obor/ateliér	Režie a scenáristika / ateliér Audiovizuální tvorba		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2024/2025
Název práce	Hraný film: „OBLÁZEK“		
Oponent práce	MgA. Martin Velič, ArtD.		

Bakalářský film Karolíny Hornej s názvom *Oblázek* je krehkým dielom, ktoré zanecháva silný dojem - predovšetkým svojou poetikou, intimitou a sugestívnou atmosférou. Karolína sa ako režisérka zreteľne posunula. Bez ohľadu na to, kto má aký názor na jej filmy, je vidno, že stále viac a viac cizeluje svoj osobitý štýl. Vypelost' jej filmového jazyka je okrem prirodzeného vývoja a naberania skúseností, nepochybne aj dôsledkom ochoty hľadať nové pohľady na kinematografiu samotnú – či už aktívnejšou účasťou v profesionálnom prostredí, na pôde festivalov či workshopov, formou Erasmus stáže u Roberta Kirchhoffa na FTF VŠMU, a nakoniec aj spoznávaním iných filmových škôl v stredoeurópskom priestore, v rámci jej plánu pokračovať v magisterskom štúdiu v novom kreatívnom prostredí.

Myslím, že práve dokumentaristický prístup, ktorý Karolína mohla na stáži načerpať, a takisto deklaruje ambíciu venovať sa mu do budúcnosti, je v jej hranom filme *Oblázek* citeľný v príklone k prirodzenosti. Už od prvého momentu sme autorkou ponorení do podmanivého sveta akejsi zvláštnej mágie, ktorá sa dostáva na povrch napriek dočista civilnému (až surovému) vizuálnemu ladeniu.

Snový, metafyzický svet, podaný diogenovskou formou, sa režisérke podarilo vybudovať a udržať aj v oblasti hereckého vedenia. Herecké výkony pôsobia vierohodne, prirodzene a jemne. Karolína zvykla už v minulosti pracovať s nehercami alebo s menej „vyhratými“ mladými hercami, čo jej tvorbe dodávalo špecifický kolorit a civilnosť. Nie je tomu inak ani vo filme *Oblázek* – nechýba mu človečina.

Na druhej strane – akokoľvek film nemá ambíciu ohúriť svojou formou – i v obsahu sa málokto vyzná. V kontexte tohto poetického filmu nie je nedostatkom, pokiaľ chýba klasické „zaháčikovanie“, no horšie je, že film sa stáva háčikom samotným. Nevadí, že v úvode absentujú otázky, ktoré by diváka udržali v strehu alebo ho motivovali k hľadaniu odpovedí. No problematickejšie sa stáva, keď si tieto otázky začne divák klásť až pri odchode z kina, keď si v šatni preberá kabát.

Karolína by mohla namietat', že to je predsa jej cieľ – že divák si má dané otázky klásť... To by, celkom iste, sedelo, keby si ich divák kládol aj pri následnom pohári vína, potom – čakajúc na taxík, a neskôr doma – pri zaspávaní. Obávam sa však, že to nie je tento prípad a divák s hľadaním odpovede skončí kdesi pri tej šatni s kabátom.

Je celkom legitímne, ak Karolína vidí svoje miesto v experimentálnom filme. Tam je doma, to je jej prirodzený habitát. Avšak ani takáto tvorba by nemala byť len samouúčelným gestom. Umelecká sloboda vo vyjadrení je neoddeliteľná od jeho zodpovednosti voči médiu, ktoré používa ako sprostredkovateľa medzi ním a divákom. Nezrozumiteľnosť nie je automatickým znakom umeleckej hodnoty a autorské poslanstvo by nemalo stavať na tom, že mu rozumie len samotný tvorca. Verím, že sa raz Karolína pustí aj do diela diváckejšieho charakteru – a škola je práve tým miestom hľadania, pokusov a omylov, kde je na to beztravný priestor a čas.

Skutočne silná autorská výpoveď totiž predpokladá nielen jasnú myšlienku, ale aj zvládnuté remeslo, ktoré jej dá formu a zrozumiteľnosť – akokoľvek experimentálnu. Bez technickej a dramaturgickej opory sa totiž aj ten najpoetickejší zámer ľahko premení na autorský exhibicionizmus. Rovnako tak je to pri konkrétnych prvkoch interpunkcie strihovej skladby – napríklad použiť freeze frame úplne bez kontextu a celkom osamotený – pôsobí aj pri tom najlepšom úmysle ako chyba.

Domnievam sa, že úlohou nás, pedagógov, je pripraviť študentov na praktické fungovanie v profesionálnom filmovom prostredí. To sa ale nijako nevyklučuje s podporou ich autorskej osobitosti. Lenže do režisérскеj výbavy patrí (aspoň v začiatkoch) aj schopnosť hýbať sa v reálnom svete.

Film *Oblázek* nebol produkčne príliš náročný. Nepoznám presné detaily, no z výsledku je zrejmé, že bolo teoreticky možné nakrútiť ho za jeden filmovací deň (dva, ak prihliadneme na kapacity študentského štábu). V porovnaní so štandardom iných bakalárskych filmov si teda nevyžadoval mimoriadne produkčné nasadenie. To, samozrejme, nie je výčitka – náročná výroba ešte nezaručuje kvalitný výsledok a dobrý film zasa nevyžaduje komplikovaný proces. Avšak je o to prekvapivejšie, že niektoré úkony – ako napríklad vysporiadanie hudobných práv – sa vyriešili až v poslednej možnej chvíli. Konkrétne pri hudbe ale treba dodať, že Karolína to nakoniec zvládla vďaka legendárnemu tzv. „kájovskému zázraku“ – teda svojsky, na poslednú chvíľu, a nikto netuší ako, no zároveň poctivo, pričom sa vedome vydala tou zložitejšou cestou. A za to jej patrí uznanie.

Tak či onak - film *Oblázek* je tichou kontempláciou v neuchopiteľných obrazoch, ktorý je v mnohom podobný svojej autorke – je trochu éterický, trochu bláznivý, formálne pri zemi, obsahovo trochu mimozemský.

Taká je Karolína Horná. Tá mladá dáma, ktorá mi v prvom ročníku podala ruku a oznámila – „*Já jsem Kája! Budem si tykat!*“... A keď stratila mobil tesne pred nástupom na stáž v Bratislave, odmietla mnou ponúkaný starší smartphone, lebo jej viac vyhovovalo, že som na masťnú servítku nakreslil mapu – ako sa dostať na VŠMU. Vraj to totiž v cudzom meste, bez telefónu s GPS, bude väčším dobrodružstvom.

Počas tej stáže bolo cítiť, že jej osobitý štýl na škole chýbal a inak tomu nebude ani teraz, keď sa vydá svojou cestou. A za seba priznávam, že mi bude chýbať aj jej špecifická osobnosť. A hoci som vyššie spomínal, že by Karolína mala zapracovať na svojom praktickom fungovaní, som si istý, že sa nestratí tak či onak. Želám jej šťastie a mnoho inšpirujúcich podnetov v jej ďalšom dobrodružstve.

Otázky k obhajobě:

- 1.) Môže podľa Vás experimentálny filmový jazyk sprostredkovať emóciu, myšlienku či autorov svet, aj keď nevychádza z vedome zvolenej odchýlky od divácky známeho základu? Nestáva sa bez toho len súkromným kódom autora?
- 2.) Kladiete si pri písaní a nakrúcaní Vašich filmov otázku, pre aké publikum dielo vytvárate? Aké postavenie a akú rolu hrá divák vo Vašej tvorbe?
- 3.) Skúšali ste – alebo plánujete skúšať – ešte pred finálnym uvedením Vašich filmov, skúšobné projekcie pre fokusové skupiny, aby ste následne na základe odpovedí vzorky respondentov, upravili finálnu podobu filmu v postprodukcii? Ak áno/nie – prečo?

Prácu odporúčam pripustiť k obhajobe.

Návrh klasifikace: B – veľmi dobre

V Bratislave, dňa 1. 6. 2025

.....
podpis oponenta práce